

ZA UVOD

Mirjam Podsedenshek, Zavod RS za šolstvo

ZA UVOD

Zgodbe so kot življenje. Sončne, temne, pisane ...

V njih smo živi in resnični, saj v njih oživi predvsem svet upanja, lepega, topline, osebnostne rasti in zrelosti.

Pripovedi srednješolcev in učencev v tej številki – s *Tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje* – nas vse opozarjajo na to, da je njihova beseda, misel lahko resnična kot jasen dan – pa tudi ostra in trpka; preteklost zmorejo razumeti kot del sebe, svoje biti in spoznanj, a pri tem iščejo tudi svetlobo in upanje.

Posameznik je zanje razmišljujoči iskalec, tisti, ki zna ohranjati tradicijo, a se zna odpirati in najti upanje in moč. Misel Ive Bevc: »Sem tudi jaz lahko *Iztok*«? je res retorična, a potrjuje, da so učenci in dijaki dobili priložnosti za znanje in učenje, vsaj del tega, za kar si prizadevajo učitelji v šoli in zunaj nje.

Poti odraslega, njihovega učitelja, bralca, tudi avtorja, se zato prepletajo.

Učitelj z njimi lahko bere klasična besedila. Kako to lahko stori, nam v prispevku pokaže Mojca Honzak ob *Levstikovem Martinu Krpanu* – ali pa se jim približa tako, da razume razvoj ustvarjalnih in poustvarjalnih besedil in skuša nanj vplivati, o čemer v svojem prispevku *Ustvarjalni srednješolci* piše Bojana Modrijančič Reščič.

O prebranem se učenci in dijaki gotovo tudi pogovarjajo; s potmi in tudi pastmi dobrega govora in pogovora o izbrani temi nas v dveh prispevkih seznanja Matej Žist.

Sanja Bekrič s člankom *Pes – nekritični učitelj* in Manja Žugman Širnik v članku *Kulturni dan v bolnišnični šoli* opozarjata na to, da se učimo prav vsi, da je učenje z učiteljem tudi prednost, kadar zmoremo manj – ali pa sploh ne.

O tem, kako se seznanjajo z literaturo – domačo in tujo – srednješolci zamejci in kako spretni so pri pisanju maturitetnih nalog na Koroškem, pišeta sodelavca Maja Melinc Mlekuž in Miha Vrbinc.

S slovenskim jezikom, kulturo in tradicijo se srečujejo tudi učenci priseljenci. Kakšne so njihove možnosti in zmožnosti, nas v prispevku opozarja Marijanca Ajša Vižintin, mladi raziskovalec Dejan Šinko pa razkriva ustvarjalno metaforo Mirana Jarca in njeno izvorno moč – ter svojevrstno povezuje sedanost s preteklostjo.

Vez med današnjim časom in preteklostjo, žlahtno slovensko tradicijo, razkriva Simona Vozelj v oceni *Pogovorov z Merkujem*, Alenka Tomšič Grgurič pa dijake vodi in usmerja pri njihovih branjih in rasti s knjigo.

Krog zgodb se tako vedno znova razpira ...

